

Briselē, 2020. gada 8. jūnijā
(OR. en)

8420/20

ECOFIN 420
UEM 185
SOC 347
EMPL 266
COMPET 222
ENV 288
EDUC 207
RECH 187
ENER 159
JAI 419
FSTR 77
REGIO 108
GENDER 57
ANTIDISCRIM 50

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja
K-jas dok. Nr.:	ST 8172/20 - COM(2020) 501 final
Temats:	Ieteikums – PADOMES IETEIKUMS par Beļģijas 2020. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Beļģijas 2020. gada stabilitātes programmu

Pielikumā pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās, un kura pamatā ir Komisijas priekšlikums COM(2020) 501 final.

PADOMES IETEIKUMS

(...gada...)

**par Beļģijas 2020. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par
Beļģijas 2020. gada stabilitātes programmu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

- (1) Komisija 2019. gada 17. decembrī pieņēma gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģiju, tādējādi uzsākot 2020. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pienācīgi ņēma vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pasludināja 2017. gada 17. novembrī. Komisija 2019. gada 17. decembrī uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1176/2011 ² pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Beļģija nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku.
- (2) 2020. gada ziņojums par Beļģiju tika publicēts 2020. gada 26. februārī. Tajā bija izvērtēts, kā Beļģija īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2019. gada 9. jūlijā ³ ("2019. gada valstij adresētie ieteikumi"), turpmākie pasākumi, kas veikti pēc tai adresētajiem ieteikumiem, kuri pieņemti iepriekšējos gados, un Beļģijas progress virzībā uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu.
- (3) 2020. gada 11. martā Pasaules Veselības organizācija Covid-19 uzliesmojumu oficiāli pasludināja par pasaules mēroga pandēmiju. Tā ir nopietna sabiedrības veselības ārkārtas situācija, kas skar iedzīvotājus, sabiedrību kopumā un ekonomiku. Tā pakļauj valstu veselības sistēmas smagai spriedzei, rada traucējumus globālajās piegādes ķēdēs, izraisa svārstīgumu finanšu tirgos, rada patērētāju pieprasījuma satricinājumus un negatīvi ietekmē dažādas nozares. Tā apdraud cilvēku darbvietas un ienākumus, kā arī uzņēmumu darbību. Tā ir izraisījusi ievērojamu ekonomikas satricinājumu, kam jau ir nopietnas sekas Savienībā. Komisija 2020. gada 13. martā pieņēma paziņojumu, kurā aicināja koordinēt rīcību, reaģējot uz krīzi ekonomikā, un iesaistīt visus dalībniekus valstu un Savienības līmenī.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

³ OV C 301, 5.9.2019., 1. lpp.

- (4) Vairākas dalībvalstis ir izsludinājušas ārkārtas stāvokli vai ieviesušas ārkārtas pasākumus. Ārkārtas pasākumiem vajadzētu būt stingri samērīgiem, nepieciešamiem, ar ierobežotu ilgumu un saskaņā ar Eiropas un starptautiskajiem standartiem. Uz tiem būtu jāattiecinā demokrātiskā pārraudzība un iespēja tos neatkarīgi pārskatīt tiesā.
- (5) 2020. gada 20. martā Komisija pieņēma paziņojumu par Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšanu. Šī vispārējā izņēmuma klauzula, kas izklāstīta Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 1. punktā, 6. panta 3. punktā, 9. panta 1. punktā un 10. panta 3. punktā un Padomes Regulas (EK) Nr. 1467/97 ⁴ 3. panta 5. punktā un 5. panta 2. punktā, atvieglo budžeta politikas koordināciju nopietnas ekonomikas lejupslīdes laikā. Komisija savā 2020. gada 20. marta paziņojumā pauda viedokli, ka, ņemot vērā paredzamo nopietno ekonomikas lejupslīdi Covid-19 pandēmijas dēļ, ir izpildīti nosacījumi vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšanai, un aicināja Padomi apstiprināt šo secinājumu. Dalībvalstu finanšu ministri 2020. gada 23. martā piekrita Komisijas novērtējumam. Viņi bija vienprātis, ka nopietnā ekonomikas lejupslīde prasa apņēmīgu, vērienīgu un koordinētu atbildi. Vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšana ļauj uz laiku atkāpties no korekcijām vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai, ar noteikumu, ka tas neapdraud fiskālo stabilitāti vidējā termiņā. Attiecībā uz korektīvo daļu Padome uz Komisijas ieteikuma pamata var arī nolemt pieņemt pārskatītu fiskālo trajektoriju. Vispārējā izņēmuma klauzula neaptur Stabilitātes un izaugsmes pakta paredzētās procedūras. Tā ļauj dalībvalstīm atkāpties no budžeta prasībām, kas tiktu piemērotas parastā situācijā, un vienlaikus dod iespēju Komisijai un Padomei veikt vajadzīgos politikas koordinācijas pasākumus pakta ietvaros.

⁴ Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā pātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.).

- (6) Ir jāturpina pasākumi, lai ierobežotu un kontrolētu Covid-19 pandēmijas izplatīšanos, stiprinātu valstu veselības sistēmu noturību, mazinātu pandēmijas sociālekonomiskās sekas, izmantojot atbalsta pasākumus uzņēmumiem un mājsaimniecībām, un nodrošinātu pienācīgus veselības un drošības apstākļus darbavietās nolūkā atsākt saimniecisko darbību. Savienībai būtu pilnībā jāizmanto dažādie tās rīcībā esošie instrumenti, lai atbalstītu dalībvalstu centienus minētajās jomās. Vienlaikus dalībvalstīm un Savienībai būtu jāstrādā kopā, lai sagatavotu pasākumus, kas vajadzīgi, lai panāktu atgriešanos pie mūsu sabiedrību un ekonomiku normālas darbības un ilgtspējīgas izaugsmes, citstarp integrējot zaļo pārkārtošanos un digitālo pārveidi un mācoties no krīzes laikā gūtās pieredzes.
- (7) Covid-19 krīze ir apliecinājusi, ka iekšējais tirgus ir pietiekami elastīgs, lai spētu pielāgoties ārkārtas situācijām. Tomēr, lai nodrošinātu ātru un vienmērīgu pāreju uz ekonomikas atveseļošanas posmu, preču un pakalpojumu brīvu apriti un darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, būtu jāatceļ tie ārkārtas pasākumi, kas kavē iekšējā tirgus normālu darbību, tiklīdz tie vairs nav nepieciešami. Pašreizējā krīze rāda, ka veselības nozarē ir vajadzīgi krīzgatavības plāni. Starp svarīgākajiem elementiem plašāku krīzgatavības plānu izstrādē ir minamas uzlabotas iepirkuma stratēģijas, diversificētas piegādes ķēdes un būtiskāko materiālu stratēģiskās rezerves.

- (8) Savienības likumdevējs ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulām (ES) 2020/460 ⁵ un (ES) 2020/558 ⁶ jau ir grozījis attiecīgos tiesiskos regulējumus, lai dalībvalstīm ļautu mobilizēt visus neizmantotos līdzekļus no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem nolūkā novērst Covid-19 pandēmijas ārkārtējās sekas. Minētie grozījumi nodrošinās papildu elastīgumu, kā arī vienkāršotas un racionalizētas procedūras. Lai mazinātu spiedienu uz naudas plūsmu, dalībvalstis 2020.–2021. grāmatvedības gadā var arī izmantot 100 % līdzfinansējuma likmi no Savienības budžeta. Beļģija tiek mudināta pilnībā izmantot šīs iespējas, lai palīdzētu visvairāk skartajām personām un nozarēm.
- (9) Paredzams, ka Covid-19 pandēmijas sociālekonomiskās sekas atšķirīgu specializācijas modeļu dēļ dažādos reģionos izpaudīsies nevienmērīgi. Tas ir saistīts ar ievērojamu risku, ka palielināsies atšķirības starp Beļģijas reģioniem un reģionu iekšienē. To papildina risks, ka uz laiku izirs konverģences process starp dalībvalstīm, tāpēc pašreizējā situācijā ir vajadzīga mērķtiecīga politiska atbildes reakcija.
- (10) Beļģija savu 2020. gada valsts reformu programmu un 2020. gada stabilitātes programmu iesniedza 2020. gada 30. aprīlī. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus.
- (11) Uz Beļģiju šobrīd attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa un noteikums par parādu.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/460 (2020. gada 30. marts), ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013 un (ES) Nr. 508/2014 attiecībā uz īpašiem pasākumiem, kas nepieciešami, lai piesaistītu investīcijas dalībvalstu veselības aprūpes sistēmās un citos to ekonomikas sektoros, reaģējot uz Covid-19 uzliesmojumu (Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu) (OV L 99, 31.3.2020., 5. lpp.).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/558 (2020. gada 23. aprīlis), ar ko Regulas (ES) Nr. 1301/2013 un (ES) Nr. 1303/2013 groza attiecībā uz īpašiem pasākumiem, lai nodrošinātu ārkārtas elastību Eiropas strukturālo un investīciju fondu izmantošanā, reaģējot uz Covid-19 uzliesmojumu (OV L 130, 24.4.2020., 1. lpp.).

- (12) Padome 2018. gada 13. jūlijā ieteica Beļģijai nodrošināt, ka valdības neto primāro izdevumu nominālais pieaugums ⁷ nepārsniedz 1,8 % pieaugumu 2019. gadā, kas atbilst gada strukturālajai korekcijai 0,6 % apmērā no iekšzemes kopprodukta (IKP). Tā kā Beļģija kvalificējas pieprasītajai īslaicīgajai novirzei 0,5 % apmērā no IKP saskaņā ar strukturālo reformu klauzulu, vajadzīgo strukturālo korekciju 2019. gadam samazināja līdz 0,1 % no IKP, kura atbilst neto primāro izdevumu nominālajam pieaugumam, kas 2019. gadā nepārsniedz 2,8 %. Komisijas kopējais novērtējums apstiprina būtisku novirzi no ieteiktās korekcijas virzībā uz vidēja termiņa budžeta mērķi 2019. gadā un 2018. un 2019. gadā, aplūkojot abus kopā. Tas ir būtisks faktors Komisijas ziņojumā, kas sagatavots saskaņā ar Līguma 126. panta 3. punktu, novērtējot Beļģijas atbilstību parāda kritērijam 2019. gadā.
- (13) Federālā valdība savā 2020. gada stabilitātes programmā plāno, ka nominālā bilance pasliktināsies, proti, deficīts palielināsies no 1,9 % no IKP 2019. gadā līdz 7,5 % no IKP 2020. gadā. Vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2019. gadā bija samazinājusies līdz 98,6 % no IKP, bet saskaņā ar 2020. gada stabilitātes programmu 2020. gadā tā palielināsies aptuveni 115 % apmērā. Covid-19 pandēmijas dēļ makroekonomisko un fiskālo perspektīvu ietekmē liela nenoteiktība.

⁷ Valdības neto primāros izdevumus veido kopējie valdības izdevumi, izņemot procentu izdevumus, izdevumus saistībā ar Savienības programmām, kas ir pilnībā izlīdzināti ar ienākumiem no Savienības fondiem, un nediskrecionāras izmaiņas saistībā ar bezdarbnieku pabalstu izdevumiem. Valsts finansētā bruto pamatkapitāla veidošanas līmenis ir izlīdzināts četru gadu laikposmā. Ir ņemti vērā tiesību aktos paredzētie diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vai ieņēmumu palielinājumi. Vienreizēji pasākumi gan ieņēmumu, gan izdevumu jomā ir atskaitīti.

- (14) Reaģējot uz Covid-19 pandēmiju – un atbilstoši saskaņotai Savienības mēroga pieejai –, Beļģija ir laikus noteikusi budžeta pasākumus, lai palielinātu savas veselības aprūpes sistēmas kapacitāti, ierobežotu pandēmiju un sniegtu atbalstu vissmagāk skartajām personām un nozarēm. Saskaņā ar 2020. gada stabilitātes programmu minētie budžeta pasākumi sasniedz 2,3 % no IKP. Pasākumi ietver federālu pagaidu bezdarbnieka pabalstu shēmu, ienākumu aizvietošanu pašnodarbinātām personām, federālos noteikumus ar krīzi saistītiem izdevumiem, dažādus reģionālos pabalstus uzņēmumiem vai personām un nozaru subsīdijas. Deficītu palielinošo pasākumu kvantificēšana lielā mērā sakrīt ar Komisijas aplēsēm pēc tam, kad ir ņemts vērā automātisko stabilizatoru atšķirīgais režīms. Turklāt Beļģija ir paziņojusi par pasākumiem, kas nodrošinās likviditātes atbalstu uzņēmumiem, neradot tiešu ietekmi uz budžetu. Minētie pasākumi attiecas gan uz federālajām, gan reģionālajām aizdevumu garantijām uzņēmumiem un pašnodarbinātām personām, kas saskaņā ar 2020. gada stabilitātes programmu ir 11,8 % no IKP. Ir īstenoti arī nodokļu atlikšanas pasākumi, jo īpaši attiecībā uz iedzīvotāju un uzņēmumu ienākuma nodokļiem un sociālajām iemaksām, bet 2020. gada stabilitātes programmā tie nav kvantificēti. Kopumā Beļģijas veiktie pasākumi atbilst pamatnostādņēm, kas sniegtas Komisijas 2020. gada 13. marta paziņojumā. Minēto ārkārtas pasākumu un fiskālo atbalsta pasākumu pilnīga īstenošana, kam sekotu fiskālās politikas pārorientēšana uz piesardzīga vidēja termiņa fiskālā stāvokļa sasniegšanu, kad to ļaus ekonomikas apstākļi, palīdzēs saglabāt fiskālo stabilitāti vidējā termiņā.
- (15) Pamatojoties uz Komisijas 2020. gada pavasara prognozi ar nemainīgas politikas pieņemumu, Beļģijas vispārējās valdības budžeta balance tiek prognozēta -8,9 % apmērā no IKP 2020. gadā un -4,2 % apmērā no IKP 2021. gadā. Tiek prognozēts, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2020. gadā sasniegs 113,8 %.

- (16) Komisija 2020. gada 20. maijā nāca klajā ar ziņojumu, kas sagatavots saskaņā ar Līguma 126. panta 3. punktu, jo Beļģija 2019. gadā nebija ievērojusi noteikumu par parādu un 2020. gadā plāno pārkāpt deficīta robežvērtību, kas ir 3 % no IKP. Kopumā Komisijas analīze liecina, ka Līgumā un Regulā (EK) Nr. 1467/97 noteiktie deficīta un parāda kritēriji nav izpildīti.
- (17) Reaģējot uz COVID-19 pandēmiju, Beļģijas iestādes ir pieņēmušas visaptverošu pasākumu kopumu, lai mazinātu straujās ekonomikas lejupslīdes sociālo un ekonomisko ietekmi. Ir izveidota garantiju shēma 50 miljardu EUR apmērā jauniem īstermiņa kredītiem, ko piešķir dzīvotspējīgiem uzņēmumiem. Reģioni un kopienas ir arī ieviesušas garantijas pagaidu un regulāriem aizdevumiem uzņēmējdarbībai, likviditātes atbalstu uzņēmumiem tiešo aizdevumu veidā un pasākumus, lai finansiāli atbalstītu Covid-19 krīzes visvairāk skartos uzņēmumus. Esošo hipotekāro kredītu un uzņēmējdarbības aizdevumu atmaksu var pagarināt. Grūtībās nonākušiem uzņēmumiem ir pieejams pagaidu moratorijs bankrota procedūrām. Ir ieviesti dažādi stimuli, lai mudinātu vairāk darba ņēmēju palikt darbā vai atsākt strādāt, lai nodrošinātu darbības nepārtrauktību. Sociālās apdrošināšanas iemaksas un nodokļu maksājumus, piemēram, pievienotās vērtības nodokļa, uzņēmumu ienākuma nodokļa un iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumus, var atlikt vai dažos gadījumos ir piemērojams atbrīvojums no šiem nodokļiem. Federālā valdība Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem ir darījusi pieejamu pagaidu bezdarba shēmu nepārvaramas varas dēļ, turklāt pabalsti ir palielināti. Pašnodarbinātajiem, kuru darbība ir pārtraukta vismaz septiņas dienas pēc kārtas, ir pieejams ikmēneša ienākumu aizvietoājums. Bezdarbnieka pabalstu pakāpeniskā samazināšana uz laiku ir iesaldēta. Federālā valdība arī gatavo papildu pasākumu kopumu, lai novērstu uzņēmumu maksātnespēju, piemēram, atbrīvojumu no uzņēmumu un iedzīvotāju ienākuma nodokļa 2020. fiskālajam gadam.

- (18) Beļģijas veselības aprūpes sistēma labi nodrošina akūto gadījumu aprūpi slimnīcās. Tomēr Covid-19 pandēmija ir atklājusi vairākus trūkumus veselības aprūpes sistēmas noturībā, saskaroties ar smagu sabiedrības veselības krīzi. Tas varētu liecināt par to, ka Beļģijā ir strukturāls veselības aprūpes darbinieku trūkums, kas ir jānovērš. Tuvākajā nākotnē ļoti svarīgi būs nodrošināt pietiekamu daudzumu kritiski svarīgu zāļu, tostarp aizsardzības līdzekļu, jo īpaši veselības aprūpes darbiniekiem un darbiniekiem citās eksponētās profesijās. Lai nodrošinātu tādu sabiedrības veselības krīžu kā Covid-19 pandēmija efektīvu pārvaldību, īstermiņā un vidējā termiņā jāprojām būtiska būs valsts veselības aprūpes stratēģija, kas ir pilnībā saskaņota ar profilakses un ilgtermiņa aprūpes rīcībpolitikām. Svarīgs elements šajā kontekstā ir ministriju konferences vienošanās par valsts veselības aprūpi raita īstenošana, lai Covid-19 krīzes laikā slimnīcu personālu un infrastruktūru (federālā kompetence) pagaidu kārtā darītu pieejamu ilgtermiņa aprūpes iestādēm (kopienas kompetence).

- (19) Pēc tam, kad 2019. gadā un 2020. gada sākumā tika sasniegts rekordaugsts nodarbinātības līmenis, Covid-19 krīze pēkšņi apturēja nodarbinātības pieaugumu Beļģijā. Beļģijas pašreizējās valsts shēmas ienākumu atbalstam, piemēram, pagaidu bezdarba sistēma darba ņēmējiem un pārejas tiesības pašnodarbinātām personām, nodrošina daļēju kompensāciju par ienākumu zaudējumiem, kas radušies saīsināta darba laika dēļ. Šīm saīsinātā darba laika shēmām ir būtiska nozīme, lai samazinātu ražošanas apjoma samazināšanās ietekmi uz nodarbinātības līmeni. Tomēr paredzams, ka bezdarba līmenis 2020. gadā palielināsies līdz 7 % un 2021. gadā nedaudz samazināsies līdz 6,6 %. Lai novērstu to, ka bezdarba pieaugums kļūst strukturāls, būs vajadzīgi turpmāki centieni, lai stiprinātu pašreizējās aktīvā darba tirgus politikas efektivitāti, kas joprojām ir zema, jo līdztekus tam, ka liela daļa bezdarbnieku piedalās aktīvos darba tirgus pasākumos, pāreja no bezdarba uz nodarbinātību ir neliela. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai nodrošinātu visaptverošu pieeju tiem, kuri ir vistālāk no darba tirgus un kurus Covid-19 krīzes negatīvās sociālekonomiskās sekas varētu skart visvairāk. Pie neaizsargātām grupām jo īpaši pieder mazkvalificētas personas, migrantu izcelsmes personas un personas ar invaliditāti. Turklāt nodokļu īpatsvars darbaspēka izmaksās joprojām kopumā ir augsts visu līmeņu atalgojuma saņēmējiem, izņemot ļoti zema atalgojuma saņēmējus (50 % apmērā no vidējās algas). Tas ir svarīgs iemesls salīdzinoši augstajām darbaspēka izmaksām, kas var negatīvi ietekmēt darbaspēka pieprasījumu, jo īpaši attiecībā uz zemas produktivitātes darbvietām.

- (20) Būtu jāveicina darbaspēka mobilitāte uz nozarēm, kurās ir liels darbaspēka trūkums, tostarp veselības aprūpes, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) jomā, kā arī tehnisko un profesionālo profesiju jomā. Tas radīs īpašas vajadzības pārkvalificēšanās un prasmju pilnveides ziņā, un būs jāpalielina pieaugušo līdzdalības līmenis izglītībā un apmācībā, tostarp izmantojot saīsinātu darba laiku. Pastāv bažas, ka pašreizējās shēmas apmācības stimulēšanai nerasniedz tos, kuriem tās sniegtu vislielāko labumu, proti, mazkvalificētos darba ņēmējus, gados vecākos darba ņēmējus un migrantu izcelsmes personas. Vājas valodu prasmes ir būtisks šķērslis, jo īpaši Briseles divvalodu darba tirgū. Kopienas veic pasākumus, lai palielinātu zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas studiju uzsākšanu, taču šeit pastāv plašāks rīcības lauks izstrādāt visaptverošākas stratēģijas, lai apmierinātu nākotnes darba tirgus pieprasījumu. Vispārējais digitālo prasmju līmenis ir labs, bet tas neuzlabojas. Jauniešu un jo īpaši to jauniešu vidū, kuriem ir zems izglītības līmenis, digitālo prasmju līmenis ir zemāks nekā vidēji Savienībā un pēdējos gados ir pasliktinājies. Lai nodrošinātu piekļuvi attālinātām mācībām, būtiska nozīme ir atbilstoša aprīkojuma un interneta pieslēguma pieejamībai visiem studentiem, turklāt to nepieciešams papildināt ar skolotāju apmācības un darbaudzināšanas shēmām. Tas turklāt ir nepieciešams, lai nodrošinātu, ka Covid-19 krīzes dēļ nesaasinās jau esošā nevienlīdzība izglītības sistēmā.
- (21) Beļģija ir pieņēmusi daudzas shēmas, lai atbalstītu uzņēmumu likviditāti, tostarp valsts garantiju shēmu aizdevumiem un vairākas reģionālās shēmas, kas paziņotas saskaņā ar valsts atbalsta pasākumu pagaidu shēmu ekonomikas atbalstam pašreizējās Covid-19 pandēmijas laikā. Šādu shēmu efektīva un optimāla īstenošana, tostarp ar starpnieku palīdzību, ir būtiska, lai nodrošinātu, ka uzņēmumi, jo īpaši mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) un pašnodarbinātie, gūst labumu no tām, lai tos aizsargātu un ļautu ātrāk atgūties. Izstrādājot un īstenojot minētos pasākumus, ir jāņem vērā banku sektora, tostarp starpnieku, noturība.

- (22) Neraugoties uz valdības centieniem, administratīvais slogs uzņēmumiem ir aptuveni 7 miljardi EUR gadā (1,6 % no IKP), no kuriem lielāko daļu rada nodokļu un darba tiesību ievērošana. Nodokļu sistēma ir sarežģīta dažādu nodokļu izdevumu dēļ. Uzņēmuma algu pārvaldība ir sarežģīta, jo īpaši uzņēmumiem, kuriem jāpārvalda dažādas reģionālās sistēmas. Uzņēmumi aizvien biežāk saskaras ar valsts iestāžu maksājumu kavējumiem, kas papildus apgrūtina uzņēmumus un veicina uzņēmējdarbības vides pasliktināšanos. Būvatļauju izsniegšana, elektroenerģijas un ūdens pieslēgšana būtiski kavējas. Īpašuma nodošanas process ir viens no lēnākajiem un visdārgākajiem Savienībā. Prasības ienākšanai tirgū amatniecības/būvniecības pakalpojumu jomā būtiski atšķiras starp reģioniem. Augsta regulējuma, augsto algu izmaksu un darba tirgus neelastības kumulatīvā ietekme negatīvi ietekmē mazumtirdzniecības nozares darbību. Noteikumi par veikalu darba laiku, pārdošanas veicināšanu, atlaidēm un bezrecepšu zāļu izplatīšanas kanāliem apgrūtina mazumtirgotāju darbības vidi. 5G ieviešanu cita starpā varētu kavēt strikti vides un veselības standarti attiecībā uz aizsardzību no radiācijas (jo īpaši Briselē), kas atšķiras katrā reģionā, dārgie antenu nodokļi Briselē un garais antenu izvietošanas atļauju izsniegšanas laiks. Maksātnespējas jomā nav īpašas vienkāršotas ārpustiesas strīdu izšķiršanas procedūras maziem un vidējiem uzņēmumiem, un tikai parādnieki var sākt maksātnespējas procedūras. Neraugoties uz pakāpeniskiem uzlabojumiem, nepietiekama digitalizācija un resursu trūkums joprojām sagādā problēmas tiesu sistēmai. Ilgstoša tiesvedība administratīvajās tiesās rada ievērojamus kavējumus publiskā iepirkuma un būvatļauju lietās. Galvenajiem tirgus uzraudzības, konkurences un dzelzceļa transporta noteikumu īstenotājiem trūkst darbinieku, lai veiktu savus uzdevumus.

- (23) Lai veicinātu ekonomikas atveseļošanu, būs svarīgi pasteidzināt labā sagatavotības stadijā esošo publisko investīciju projektu īstenošanu un veicināt privātās investīcijas, tostarp, veicot attiecīgas reformas, kas arī palīdzētu nodrošināt rūpniecības pārkārtošanos. Kā norādīts Beļģijas Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā (*NECP*) 2021.–2030. gadam, Beļģijai ir vajadzīgas ievērojamas investīcijas ilgtspējīgā transportā, jo īpaši, lai risinātu sastrēgumu un elektromobilitātes problēmas. Pirms Covid-19 krīzes Beļģijas reģioni bija paziņojuši par nozīmīgiem daudzgadu transporta infrastruktūras plāniem. Lieli ieguldījumi tiek veikti piepilsētas dzelzceļā ap Briseli, signālu, ostu un pārrobežu dzelzceļa savienojumos. Ievērojamus ieguldījumus tiek plānots veikt arī Briseles metro, tramvaju un autobusu infrastruktūrā. *NECP* ir noteikta vajadzība pēc apjomīgām investīcijām tādās jomās kā atjaunojamas elektroenerģijas ražošana un elektroenerģijas ražošanas elastība, starpsavienojumi, viedtīkli, uzglabāšana un energoefektivitāte, lai sasniegtu Eiropas mērķus enerģētikas un klimata jomā, īstenotu Beļģijas juridiskās saistības līdz 2025. gadam pilnībā pārtraukt kodolenerģijas izmantošanu un atjaunot 80 % no ēku fonda, kas tika uzbūvēts pirms enerģijas normu ieviešanas. Atšķirībā no salīdzinoši augstās privātās pētniecības un izstrādes intensitātes (*R&D*), publiskā sektora pētniecības un izstrādes intensitāte joprojām ir nedaudz zemāka nekā lielākajā daļā dalībvalstu ar līdzīgu ekonomikas attīstības līmeni. Pastāv risks, ka Beļģija atpaliks 5G ieviešanas jomā, jo tā neplāno piešķirt 5G pirmjoslas Savienības tiesību aktos noteiktajos termiņos. Beļģijas iestādes 2020. gada martā sāka sabiedrisko apspriešanu par pagaidu valsts licencēm 200 MHz pieejamā spektra frekvenču joslā 3,6-3,8 GHz kā pagaidu risinājumu. Laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam paredzēto līdzekļu plānošana Taisnīgas pārkārtošanās fondam, kas aplūkots Komisijas priekšlikumā, varētu palīdzēt Beļģijai risināt dažas no problēmām, ko rada pāreja uz klimatneitrālu ekonomiku, īpaši teritorijās, kas ietvertas ziņojuma par valsti D pielikumā. Tas ļautu Beļģijai optimāli izmantot minēto fondu.

- (24) Beļģijai adresētie ieteikumi, kas izklāstīti šajā ieteikumā ("2020. gada valstij adresētie ieteikumi"), pievēršas Covid-19 pandēmijas sociālekonomiskās ietekmes novēršanai un ekonomikas atveseļošanas veicināšanai, taču 2019. gada valstij adresētie ieteikumi attiecās arī uz reformām, kuras ir būtiskas, lai risinātu strukturālās problēmas vidējā līdz ilgākā termiņā. 2019. gada valstij adresētie ieteikumi nav zaudējuši aktualitāti un arī turpmāk tiks pārraudzīti visā nākamā gada Eiropas pusgadā. Tas ietver 2019. gada valstij adresētos ieteikumus, kas skar ar investīcijām saistīto ekonomikas politiku. Visi 2019. gada valstij adresētie ieteikumi būtu jāņem vērā kohēzijas politikas finansējuma stratēģiskajā plānošanā pēc 2020. gada, tostarp pašreizējās krīzes ietekmes mazināšanas pasākumos un izejas stratēģijās.
- (25) Eiropas pusgads nodrošina satvaru pastāvīgai ekonomikas un nodarbinātības politikas koordinēšanai Savienībā un tādējādi var veicināt ekonomikas ilgtspēju. Dalībvalstis savās 2020. gada valsts reformu programmās ir izvērtējušas progresu, kas gūts ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) īstenošanā. Nodrošinot 2020. gada valstij adresēto ieteikumu pilnīgu īstenošanu, Beļģija sekmēs progresu IAM sasniegšanā un dos ieguldījumu kopīgos pūliņos nodrošināt konkurētspējīgu ilgtspēju Savienībā.
- (26) Cieša ekonomiku koordinācija ekonomiskajā un monetārajā savienībā ir būtiska, lai panāktu strauju atveseļošanu no Covid-19 pandēmijas ekonomiskās ietekmes. Beļģijai kā dalībvalstij, kuras valūta ir euro, būtu jānodrošina, ka tās politika turpina atbilst 2020. gada ieteikumiem eurozonai un tiek koordinēta ar politiku, ko īsteno pārējās dalībvalstis, kuru valūta ir euro, vienlaikus ņemot vērā Eurogrupas politiskās norādes.

- (27) Komisija 2020. gada Eiropas pusgada kontekstā ir veikusi Beļģijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2020. gada ziņojumā par šo valsti. Tā ir arī novērtējusi 2020. gada stabilitātes programmu, 2020. gada valsts reformu programmu un to, kā īstenoti valstij adresētie ieteikumi, kas Beļģijai adresēti iepriekšējos gados. Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas nodrošināšanā Beļģijā, bet arī to atbilstību Savienības noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.
- (28) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2020. gada stabilitātes programmu, un tās atzinums ⁸ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Beļģijai 2020. un 2021. gadā rīkoties šādi.

1. Ievērojot Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējo izņēmuma klauzulu, veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai efektīvi vērstos pret Covid-19 pandēmiju, stiprinātu ekonomiku un atbalstītu tās turpmāko atveseļošanu. Kad to pieļaus ekonomiskie apstākļi, īstenot fiskālo politiku ar mērķi panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda ilgtspēju, vienlaikus veicinot investīcijas. Nostiprināt veselības aprūpes sistēmas vispārējo noturību un nodrošināt kritiski svarīgu zāļu piegādi.
2. Mazināt Covid-19 krīzes ietekmi uz nodarbinātību un sociālo jomu, jo īpaši veicinot efektīvus aktīvā darba tirgus pasākumus un veicinot prasmju attīstību.

⁸ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

3. Gādāt par efektīvu likviditātes nodrošināšanas pasākumu īstenošanu, lai palīdzētu maziem un vidējiem uzņēmumiem un pašnodarbinātām personām un uzlabotu uzņēmējdarbības vidi. Pasteidzināt labā sagatavotības stadijā esošo publisko investīciju projektu īstenošanu un rosināt privātās investīcijas, lai sekmētu ekonomikas atveseļošanu. Ievirzīt investīcijas uz zaļo pārkārtošanos un digitālo pāreju, jo īpaši uz ilgtspējīga transporta infrastruktūru, tīru un efektīvu enerģijas ražošanu un izmantošanu, aprites ekonomiku, digitālo infrastruktūru, piemēram, 5G un gigabitu tīkliem, un pētniecību un inovāciju.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*